

Ο αυτισμός, οι αιτίες και η αντιμετώπισή του

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Autistic boy building with blocks

Παλαιότερα, ο αυτισμός θεωρείτο από τους περισσότερους μία «καταδικαστική» διαταραχή για το άτομο με κακή πρόγνωση. Πλέον ολοένα και περισσότερες έρευνες, συνιστούν ότι με την κατάλληλη εκπαίδευση και ανάλογα με το βαθμό του αυτισμού, ένα παιδί μπορεί να γίνει λειτουργικό και να έχει την καλύτερη δυνατή ποιότητα ζωής. Η Παιδοψυχολόγος, Αμάντα Μπικάκη, εξηγεί τι είναι ο αυτισμός, πού οφείλεται και πως πρέπει να αντιμετωπιστεί μέσα και έξω από την οικογένεια.

Τι είναι αυτισμός;

Η διαταραχή αυτιστικού φάσματος, όπως ορίζεται στο πρόσφατο εγχειρίδιο της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Εταιρείας, αναφέρεται στην κατάσταση που είναι ευρύτερα γνωστή ως «αυτισμός». Περιγράφει άτομα τα οποία αρέσκονται στην τήρηση ρουτινών, έχουν περιορισμένα, συγκεκριμένα και συνήθως δομημένα ενδιαφέροντα, έχουν δυσκολία στην ανάπτυξη, διατήρηση και κατανόηση των κοινωνικών σχέσεων, έχουν περιορισμένη φαντασία, στερεοτυπούν ή επαναλαμβάνουν κινήσεις ή στοιχεία ομιλίας.

Τα άτομα με αυτισμό χαρακτηρίζονται ως ντροπαλά, ενώ συχνά υπάρχει και δυσλειτουργία στην πρόσληψη ερεθισμάτων, όπως στην αντίληψη του ήχου ή του πόνου. Πρόκειται για μία διαταραχή που φαίνεται να εμφανίζεται συχνότερα στον ανδρικό πληθυσμό.

Ο όρος «φάσμα» υποδηλώνει ότι υπάρχει διακύμανση στην κατάσταση αυτή, από «πολύ βαριά», έως «υψηλής λειτουργικότητας». Ως εκ τούτου και η παρουσία των παραπάνω παραδειγμάτων μπορεί σε κάποια άτομα που υπάγονται στο φάσμα να

είναι πολύ έντονη, ενώ σε άλλα ανεπαίσθητη.

Που οφείλεται ο αυτισμός;

Ο αυτισμός είναι μία διαταραχή με βιολογικό υπόβαθρο, απορρίπτεται, λοιπόν, η παλαιότερα ισχύουσα άποψη ότι αναπτύσσεται λόγω «ψυχρού γονεϊκού περιβάλλοντος», ότι, δηλαδή, το βρέφος δεν έλαβε την απαραίτητη στοργή και φροντίδα από τους γονείς, και ιδίως την μητέρα, και γι' αυτό ανέπτυξε το συγκεκριμένο σύνολο συμπεριφορών. Δεν υπάρχουν ωστόσο συγκεκριμένες ιατρικές εξετάσεις με τις οποίες μπορεί να γίνει διάγνωση, αν και πρόσφατα μελετητές μπόρεσαν να διαγνώσουν τον αυτισμό σε ενήλικες σε ποσοστό 97% με μαγνητική εγκεφάλου.

Παρέμβαση

Ο αυτισμός είναι μία κατάσταση που δεν θεραπεύεται. Το άτομο ωστόσο, ανάλογα με το σημείο του φάσματος στο οποίο βρίσκεται, εάν δεχθεί την κατάλληλη θεραπευτική παρέμβαση μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα και λειτουργικά. Καθοριστικό ρόλο παίζει η εντατική και έγκαιρη παρέμβαση, με τις έρευνες να υποδεικνύουν σημαντική βελτίωση όταν αυτή παρέχεται σε ένα πρώιμο επίπεδο, ξεκινώντας από την ηλικία των μόλις 2 ετών.

Στον ελληνικό χώρο αποφεύγεται να δίδεται η διάγνωση σε τόσο μικρή ηλικία, μιας και η παρουσία ή απουσία των διαγνωστικών κριτηρίων δεν είναι ξεκάθαρη. Είναι σημαντική λοιπόν η συμβολή και η επιμονή του γονέα, να παρατηρεί τη συμπεριφορά του παιδιού του και να προβληματίζεται. Κάποια πρώιμα στοιχεία που υποδεικνύουν την πιθανή παρουσία διαταραχής αυτιστικού φάσματος είναι:

- Έλλειψη βλεμματικής επαφής, αν για παράδειγμα το παιδί μας δεν μας κοιτάζει εστιασμένα όταν του μιλάμε ή δεν εστιάζει σε κάποιο παιχνίδι ή αντικείμενο που έχει μπροστά του.
- Έλλειψη της από κοινού εστίασης της προσοχής, για παράδειγμα να δείξουμε στο παιδί μας κάτι με το δάχτυλο και να κοιτάξει προς το σημείο αυτό.
- Διαταραχές στην κίνηση, δηλαδή ένα βρέφος να δυσκολεύεται να γυρίσει πλευρό ή ένα νήπιο να δυσκολεύεται να συντονίσει τις κινήσεις του.

- Ανυπαρξία συμβολικού και κοινωνικού παιχνιδιού, δηλαδή αδυναμία του παιδιού να μπει σε φανταστικούς ρόλους ή παιχνίδι, για παράδειγμα να ανεβοκατεβάζει μηχανικά τα αυτοκινητάκια του στο γκαράζ ή τα παραθέτει το ένα δίπλα στο άλλο, αντί να δημιουργεί μία πλοκή στο παιχνίδι του και συνήθως παίζει απομονωμένο από τα άλλα παιδιά ή δίπλα σε αυτά, όχι μαζί με αυτά.

Όταν ο γονέας παρατηρήσει τέτοιες συμπεριφορές στο παιδί του, καλό είναι πέραν του παιδιάτρου να απευθυνθεί σε εξειδικευμένο αναπτυξιολόγο ή παιδοψυχίατρο που θα τον καθοδηγήσει και θα προτείνει τον τύπο παρέμβασης που ταιριάζει στο παιδί.

[Reportage on a zotherapy psychologist practising in the Ile-de-France region of France. Zo](#)

Image not found or type unknown

Reportage on a zotherapy psychologist practising in the Ile-de-France region of France. Zotherapy session for a 10-year old boy suffering from Asperger syndrome. The session involves educational

Τι περιλαμβάνει η παρέμβαση;

Η αρχική παρέμβαση συνήθως συνδυάζει εργοθεραπεία, λογοθεραπεία και ειδικό παιδαγωγικό πρόγραμμα. Στόχος είναι να καλλιεργηθούν οι γνωστικές και μαθησιακές δεξιότητες, να αποκτήσει το παιδί κατάλληλο για την ηλικία του αδρό και λεπτό συντονισμό κινήσεων, να αντιμετωπισθούν τυχόν αισθητηριακές δυσλειτουργίες που περιορίζουν το παιδί και να εμπλουτισθεί το λεξιλόγιο του παιδιού, τόσο σε ποσότητα αλλά κυρίως σε ποιότητα. Μεγαλώνοντας, ενδείκνυται το παιδί να παρακολουθήσει εξειδικευμένα προγράμματα καλλιέργειας κοινωνικών δεξιοτήτων, που θα το βοηθήσουν να αναπτύξει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να καλλιεργήσει φιλικές σχέσεις. Η μεθοδολογία για να καλλιεργηθούν οι παραπάνω δεξιότητες ποικίλλει. Στο πυρήνα όμως, κάθε παρέμβασης θα πρέπει να είναι το ίδιο το παιδί και οι δικές του ανάγκες. Στόχος ενός τέτοιου προγράμματος δεν είναι το άτομο με αυτισμό να μάθει να λειτουργεί σαν όλους τους άλλους, αλλά να μάθει τρόπους να ερμηνεύει την καθημερινότητα την οποία δυσκολεύεται να κατανοήσει. Έτσι, το κάθε πρόγραμμα πρέπει να είναι εξατομικευμένο και να λαμβάνει υπόψιν τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντα που το παιδί ήδη έχει. Τέλος, σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι η παρέμβαση είναι περισσότερο αποτελεσματική όταν συμμετέχουν και οι ίδιοι γονείς. Οι γονείς δεν αναλαμβάνουν τον ρόλο του συνθεραπευτή, αλλά συμμετέχουν στην παρέμβαση ως άτομα που σέβονται τον εαυτό τους ώστε να μπορούν να σεβαστούν και τις ανάγκες του παιδιού.

Το να αντιμετωπίζεις τον αυτισμό στην καθημερινότητα δεν είναι κάτι εύκολο και συχνά όχι ευχάριστο, βασικό όμως είναι ο γονιός να μην χάσει τον εαυτό του σε όλο αυτό. Να θυμάται πώς ήταν πριν, να διατηρήσει τις κοινωνικές του επαφές και τα ενδιαφέροντά του, να μην αμελεί να κάνει πράγματα που ευχαριστούν κυρίως τον ίδιο. Η δική του ευτυχία και ηρεμία είναι αυτή που θα βοηθήσει και το παιδί του.

Πηγή: [HuffPost Greece](#) -Κατερίνα Νανοπούλου